

през 1927/28 уч. год. е по-голям, отколкото беше през предшестващите учебни години. Това се дължи, от една страна, на отворените въ повече населени места първоначални училища и, от друга, на нарастналото вече съзнание на родителите на децата, особено от селата, за нуждата от образование, както и на по-големите наказателни мерки за родителите, които не пращат децата си въ училище.

Условията за неравномерното посещение на народното първоначално училище от ученици и ученички не се проявяват съ еднаква сила въ всички населени места съ първоначални училища на Царството. Пресметнато на 100 ученици (м.) колко ученички се падат за всяка околия, получаваме следните числа:

Кошу-кавак	109.73	Никопол	90.93
Малко-Търново	104.60	Кула	90.87
Мъстанли	103.90	Русе (гр.)	90.76
Враца	100.13	Ловеч	90.61
Егри-дере	100.00	Бяла-Слатина	90.46
Троян	99.77	Преслав	90.44
Бръзник	97.01	Видин	90.26
Осман-пазар	96.88	Ихтиман	90.09
София (гр.)	96.64	Радомир	90.02
Берковица	96.64	Габрово	89.90
Севлиево	96.48	Пещера	89.88
Ст.-Загора	95.87	Търново	89.86
Бялоградчик	95.77	Борисоград	89.77
Лом	95.74	Казанлък	89.75
Нова-Загора	95.60	Фердинанд	89.49
Орѣхово	95.39	Пловдив (гр.)	89.48
Свищов	94.59	Станимака	89.40
Сливен	94.55	Орта-кьой	89.35
Попово	94.32	Варна (сел.)	89.33
Карнобат	94.16	Пазарджик	89.14
Бяла	93.70	Харманли	89.01
Пловдив (сел.)	93.69	Котел	88.84
Ахило	93.69	Самоков	88.81
Карлово	93.56	Горна-Орѣховица	88.78
Трън	93.53	Русе (сел.)	88.54
Луковит	93.54	Провадия	88.46
Варна (гр.)	93.47	Хасково (гр.)	88.44
Ямбол	93.35	Ески-Джумая	88.32
Пирдоп	93.20	Новоселици	88.31
Горна-Джумая	93.01	Свиленград	88.28
Бургаз (гр.)	92.95	Дупница	87.75
Св.-Врач	92.91	Кюстендил	86.95
Хасково (сел.)	92.85	Русе (сел.)	86.85
Елена	92.67	Цариброд	86.79
Елтово	92.56	Шумен	86.55
Кара-бунар	92.40	Кеманлар	86.22
Панагюрица	92.20	Тетевене	86.19
Айтос	92.10	Василико	85.21
Орхане	92.08	Неврокоп	84.52
Нови-пазар	91.63	София (сел.)	84.23
Балбунар	91.49	Петрич	82.32
Чирпан	91.40	Кърджали	80.34
Разлог	91.16	Дювлен	76.67
Пазвоен	91.08	Пашмакли	72.58
Разград	91.03	Дарж-дере	67.33
Дупница	90.97		

Очевидно е от горните числа, че въ околните Кошу-кавак, Малко-Търново, Мъстанли, Враца, Егри-дере и Троян броят на посещаващите народните първоначални училища момчета е по-голям от този на момчетата; въ околните Бръзник, Осман-пазар, София (гр.), Берковица и Севлиево момчетата посещават казаните училища почти на равно съ момчетата. Най-малко се посещават от момчетата нар. първоначални училища въ околните Дарж-дере, Пашмакли, Дювлен, Кър-

джали и Петрич, където на 100 от учениците (м.) се падат респективно 67.33, 72.58, 76.67, 80.34 и 82.32 ученички.

Отношение между броя на учениците от основните училища и броя на децата от 7—14 год. — Данните относително децата, подлежащи на задължително учение, представляват голем интерес. От отношението между броя на тия деца и ония от тях, които посещават основните училища, се сжди, както за грижите и усилията, които респективните училищни власти полагат за приложението на принципа на задължителното учение, така и до каква степен грамотността е разпространена въ дадена страна. Досега нашата официална статистика, предвид на невъзможността да се добият прѣко, чрез респективните училища, точни данни за подлежащите на задължително учение деца, не ни е дала сведения за тях и намира за целесъобразен въ това отношение метода на косвеното изчисление по данните на преброяването, до като се създадат условия за специално преброяване на въпросните деца.

Според преброяването на 31. XII. 1920 г., броят на децата от 7—14 годишна възраст възлиза на 867,204, или 17.9% от цѣлото население. При по-раншните преброявания, а именно: на 31. XII. 1910, 1905, 1900, 1892 и 1887 години, процентът на тия деца е бил респективно 17.5, 17.4, 18.0, 18.7 и 16.1. Явно е, че през всички години, когато е имало преброяване на населението въ Царството, процентът на въпросните деца се е движел между 16.1 и 18.6 на сто от цѣлото население. Въ последното преброяване, обаче, това на 31. XII. 1926 год., поради значителното намаление на ражданията през военните 1916, 1917 и 1918 години, родените през които години деца съставят част от подлежащите на задължително учение за учебната 1927/28 г., както и предвид намаленията на родените през 1914—1920 години деца, поради смърт и изселвания въ чужди държави, процентът на децата от казаната възраст е значително намален. Според това преброяване тия деца възлизат на 699,645, от които 359,826 момчета и 339,821 момичета или изобщо децата на възраст за учение съставят 12.77% от цѣлото население, момчетата — 13.12% и момичетата 12.42%. Към началото на 1928 г. населението е било 5,591,800 души, от които 2,800,800 мъже и 2,791,000 жени. На това население се падат около 714,100 деца на възраст от 7—14 години, пресметнато върху 12.77%, момчета — 367,500, пресметнато върху 13.12% и момичета 346,600, пресметнато върху 12.42%. Следователно, общият контингент на подлежащите на задължително учение деца е бил през 1927/28 уч. година около 714,100 деца от всички народности. През същата учебна година от тия подлежащи на задължително учение деца сж постъпили въ народните и частните основни у-ща (първоначални и прогимназии) изобщо 651,714 деца, — 355,146 момчета и 296,568 момичета, включи-